

Avdelning
Analysavdelningen
Handläggare
Anna Bengtsson
Julia Elenäs
08-5630 8871
Anna.bengtsson@uka.se

Datum/ löpnummer 2019-03-26 /5

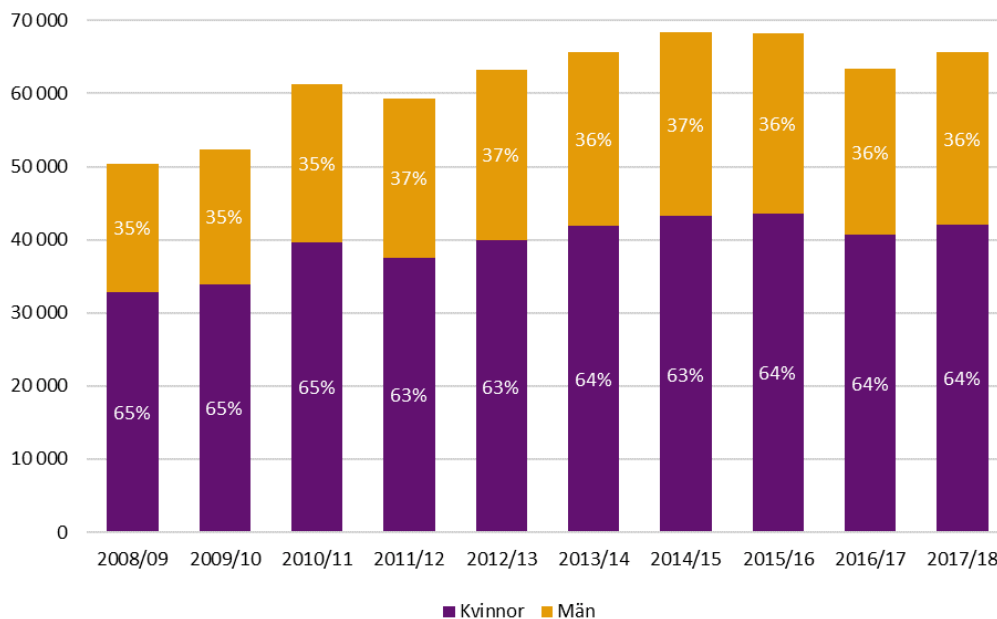
Universitetskanslersämbetets statistiska analyser är en av formerna för att löpande redovisa utvecklingen inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarnivå. Analyserna innefattar även utvecklingen inom personalområdet och högskolans ekonomi.

Könsuppdelningen bland de examinerade i högskolan består

Antalet examinerade ökade med 2 200 personer eller tre procent läsåret 2017/18 på grundnivå och avancerad nivå, i jämförelse med föregående läsår. Kvinnor och män ökade i samma utsträckning. Könsuppdelningen i högskolan har förändrats relativt lite under de senaste tio åren. Dock har andelen kvinnor på det tekniska området ökat. Det har också skett en stor förändring i antalet examinerade inresande studenter, de har ökat med 50 procent under perioden.

I denna analys presenteras antalet examinerade studenter på grundnivå och avancerad nivå. I fokus är könsfördelningen på olika nivåer, program och inriktningar samt utvecklingen under de senaste tio åren. Dessutom ingår uppgifter om inresande studenter. En jämn könsfördelning definieras här som att varken män eller kvinnor har en andel som är mindre än 40 eller större än 60 procent. Är andelen kvinnor i en grupp högre än 60 procent kvinnor räknas den som kvinnodominerad och är andelen män i en grupp högre än 60 procent män räknas den som mansdominerad. Med könsuppdelning menas att kvinnor och män i stor utsträckning examinerades inom olika inriktningar.

Lsåret 2017/18 examinerades 65 600 personer från universitet och högskolor. Det är 2 200 fler examinerade i jämförelse med läsåret 2016/17 och 15 200 fler än läsåret 2008/09.

Figur 1. Antal examinerade kvinnor och män läsåren 2008/09 – 2017/18

Datum
2019-03-26

Reg.nr
52-5-19

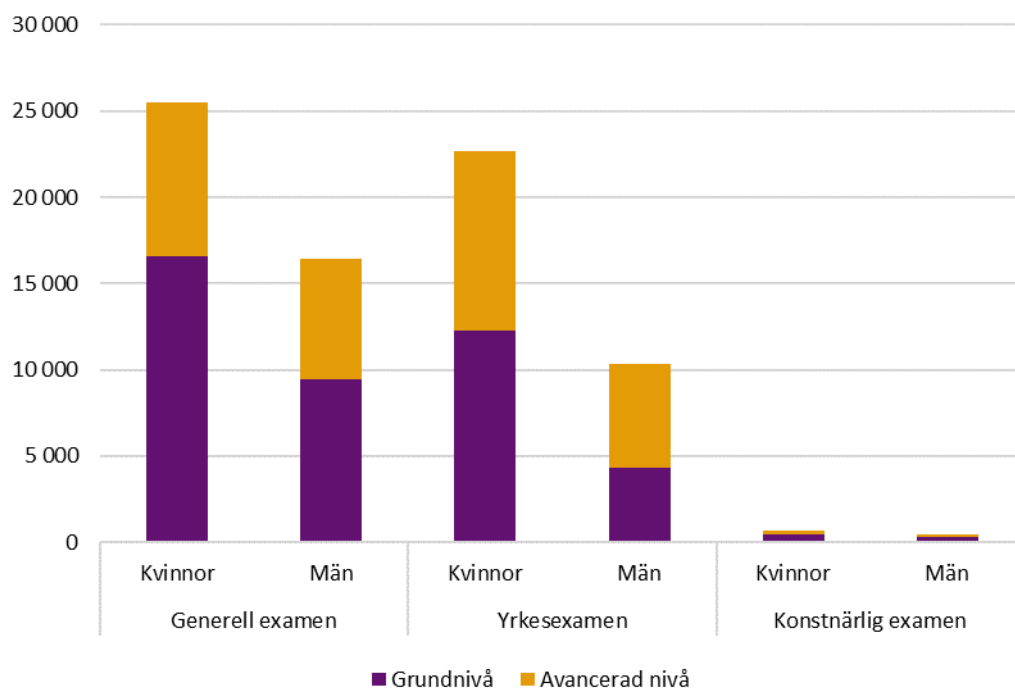
Betydligt fler kvinnor än män tog en examen i högskolan, 42 100 kvinnor i jämförelse med 23 500 män. Det motsvarade en ojämn könsfördelning, andelen kvinnor var 64 procent och andelen män 36 procent. Könsfördelningen har heller inte förändrats nämnvärt under den senaste tioårsperioden, läsåret 2008/09 var motsvarande andel 65 procent kvinnor och 35 procent män (se figur 1).

Examinationen från högskolan kan också mätas i antal avlagda examina. Sammanlagt utfärdades nästan 78 000 examina till 65 600 personer. Många tog alltså ut fler än en examen. Det vanligaste är att man tar ut både en generell examen och en yrkesexamen, exempelvis en kandidatexamen i kombination med sjuksköterskeexamen eller en civilingenjörsexamen i kombination med en masterexamen.

Lsåret 2008/09 utfärdades 57 900 examina till 50 400 personer.

Fler examinerade på grundnivå än på avancerad nivå

Det finns tre typer av examina: generella examina, yrkesexamina och konstnärliga examina. Det var vanligast att ta en generell examen, 40 500 studenter (62 procent kvinnor och 38 procent män) tog antingen en högskoleexamen, kandidatexamen, magisterexamen eller en masterexamen läsåret 2017/18. Därefter var det 33 600 studenter (69 procent kvinnor och 31 procent män) som tog någon av det dryga 50-tal olika yrkesexamina som finns. Slutligen tog 1 100 studenter (60 procent kvinnor och 40 procent män) en konstnärlig examen. Det var det högsta antalet någonsin och motsvarade en ökning på 14 procent i jämförelse med 2016/17. Även antalet examinerade med en yrkesexamen ökade med 6 procent medan däremot de examinerade med en generell examen minskade något (1 procent).

Figur 2. Antal examinerade per nivå läsåret 2017/18

Datum
2019-03-26

Reg.nr
52-5-19

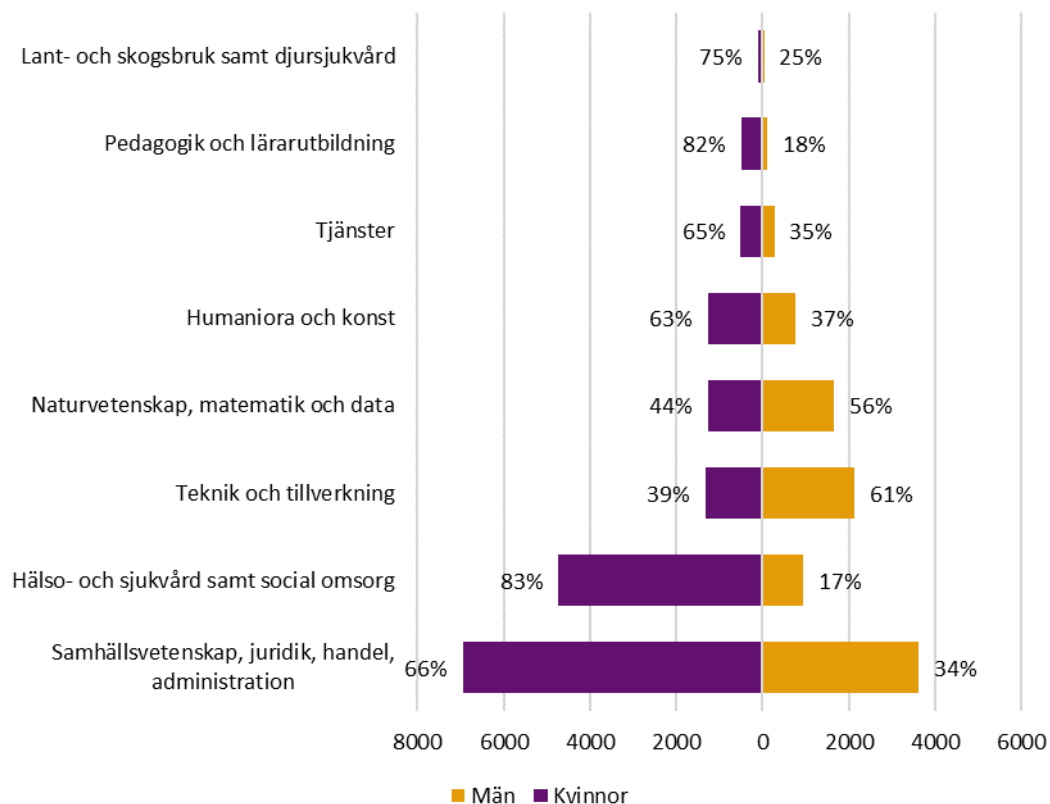
Både generella examina, yrkesexamina och konstnärliga examina delas in på grundnivå och avancerad nivå. Det var fler studenter som tog en examen på grundnivå än på avancerad nivå. Läsåret 2017/18 var det 39 100 personer som examinerades på grundnivå (66 procent kvinnor och 34 procent män) och 28 700 på avancerad nivå (60 procent kvinnor och 40 procent män). Att summan av examinerade på respektive nivå blir större än det totala antalet examinerade (67 800 i jämförelse med 65 600) förklaras av att en och samma person kan avlägga examen på båda nivåerna samma läsår.

Generella examina

Generella examina delas här in i breda inriktningar efter svensk utbildningsnomenklatur (SUN) och redovisas på grundnivå och avancerad nivå.

På grundnivån rådde stark könsuppdelning

Kvinnor och män på grundnivån (högskoleexamen och kandidatexamen) examinerades i stor utsträckning från olika inriktningar. Som diagrammet nedan visar var kvinnorna i klar majoritet (63–83 procent) av de examinerade inom sex av åtta inriktningar på grundnivån läsåret 2017/18. Teknik och tillverkning var den enda inriktning där andelen män dominerade (61 procent) medan könsfördelningen var jämn (44 procent kvinnor och 56 procent män) inom naturvetenskap, matematik och data.

Figur 3. Examinerade på grundnivå med generell examen efter inriktning (SUN) 2017/18

Datum
2019-03-26

Reg.nr
52-5-19

Andelen kvinnor ökade inom teknik och tillverkning

Med undantag för två inriktningar så har könsuppdelningen knappt ändrats alls under den senaste tioårsperioden. Det första undantaget är teknik och tillverkning, där har andelen kvinnor ökat med 11 procentenheter. Det innebär att andelen examinerade kvinnor läsåret 2017/18 uppgick till 39 procent och andelen män till 61 procent.

Det andra undantaget är lant- och skogsbruk samt djursjukvård, där har andelen män bland de examinerade minskat med 8 procentenheter. Det innebär att könsfördelningen inom den inriktningen har försämrats och läsåret 2017/18 var andelen kvinnor av de examinerade 75 procent och andelen män 25 procent. Könsfördelningens utveckling illustreras med pilar i tabellen nedan, där en pil uppåt indikerar att könsfördelningen har blivit mera jämn, en pil horisontellt att den är oförändrad samt en pil neråt att den har blivit mera ojämn.

Tabell 1. Andel examinerade kvinnor och män med generell examen på grundnivå efter inriktning (SUN) 2008/09 och 2017/18 samt könsfördelningens utveckling 2008/09 –2017/18

	2008/09		2017/18		Könsfördelningens utveckling*
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
Humaniora och konst	60	40	63	37	↓
Hälso- och sjukvård samt social omsorg	86	14	83	17	↑
Lant- och skogsbruk samt djursjukvård	67	33	75	25	↓
Naturvetenskap, matematik och data	49	51	44	56	↓
Pedagogik och lärarutbildning	81	19	82	18	→
Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	64	36	66	34	↓
Teknik och tillverkning	28	72	39	61	↑
Tjänster	68	32	65	35	↑
Samtliga	67	33	64	36	↑

* Är förändringen på 1 procentenhet eller lägre har könsfördelningen bedömts som oförändrad.

Mest ojämlig könsfördelning var det inom hälso- och sjukvård samt social omsorg, där var könsfördelningen 83 procent kvinnor och 17 procent män. Dessa andelar har förbättrats något sedan 2008/09, då var andelen kvinnor 96 procent och andelen män 14 procent. Nästan lika stor skillnad var det inom pedagogik och lärarutbildning, där var könsfördelningen 82 procent kvinnor och 18 procent män. Dessa andelar var i princip oförändrade sedan 2008/09.

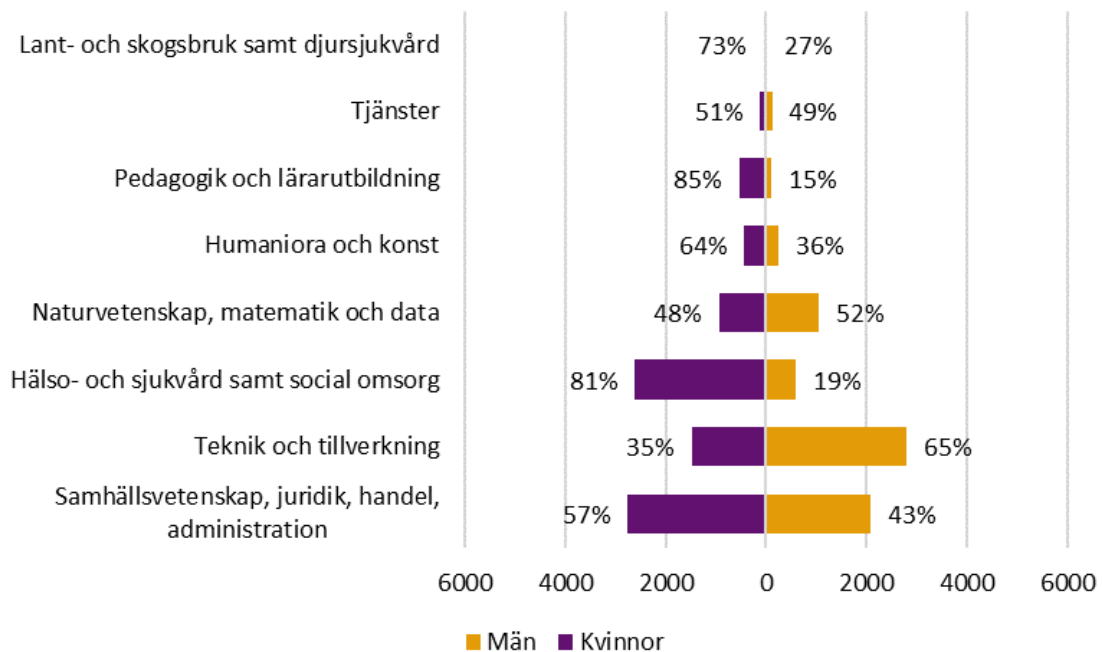
På avancerad nivå var könsfördelningen något jämnare

För examinerade på avancerad nivå (magisterexamen och mastersexamen) var könsfördelningen något mera jämn än på grundnivån, vilket figur 4 på nästa sida visar.

Datum
2019-03-26

Reg.nr
52-5-19

Läsåret 2017/18 var könsfördelningen väldigt jämn inom två inriktningar: naturvetenskap, matematik och data samt tjänster. Inom samhällsvetenskap, juridik, handel, administration var den också inom spannet för jämn könsfördelning med 57 procent kvinnor och 43 procent män. Inom fyra av de åtta inriktningarna var kvinnorna i klar majoritet av de examinerade (64–85 procent). Liksom på grundnivån var andelen män i majoritet inom det tekniska området (65 procent).

Figur 4. Examinerade med generell examen på avancerad nivå efter inriktning (SUN) 2017/18

Även på avancerad nivå ökade andelen kvinnor inom teknik och tillverkning. Inte heller på avancerad nivå har könsuppdelningen ändrats i någon större utsträckning under den senaste tioårsperioden, se tabell 1 på nästa sida. Ett undantag var, liksom på grundnivån, lant- och skogsbruk samt djursjukvård där andelen kvinnor hade ökat med 11 procentenheter. Det gör att könsfördelningen ändrats från jämn till ojämn inom den inriktningen.

Även inom teknik och tillverkning syns samma mönster som för grundnivån, andelen kvinnor har ökat och utgör nu 35 procent av de examinerade. Inom två inriktningar, pedagogik och lärarutbildning samt hälso- och sjukvård samt social omsorg har det inte hänt något med könsfördelningen under de senaste tio åren och inom båda inriktningarna är kvinnorna i klar majoritet.

Datum
2019-03-26

 Reg.nr
52-5-19

Tabell 2. Andel examinerade kvinnor och män med generell examen på avancerad nivå efter inriktning (SUN) 2008/09 och 2017/18 samt könsfördelningens utveckling 2008/09 –2017/18

	2008/09		2017/18		Könsfördelningens utveckling*
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
Humaniora och konst	60	40	64	36	↓
Hälso- och sjukvård samt social omsorg	82	18	81	19	→
Lant- och skogsbruk samt djursjukvård	61	39	73	27	↓
Naturvetenskap, matematik och data	41	59	48	52	↑
Pedagogik och lärarutbildning	84	16	85	15	→
Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	55	45	57	43	↓
Teknik och tillverkning	27	73	35	65	↑
Tjänster	56	44	51	49	↑
Samtliga	52	48	56	44	↓

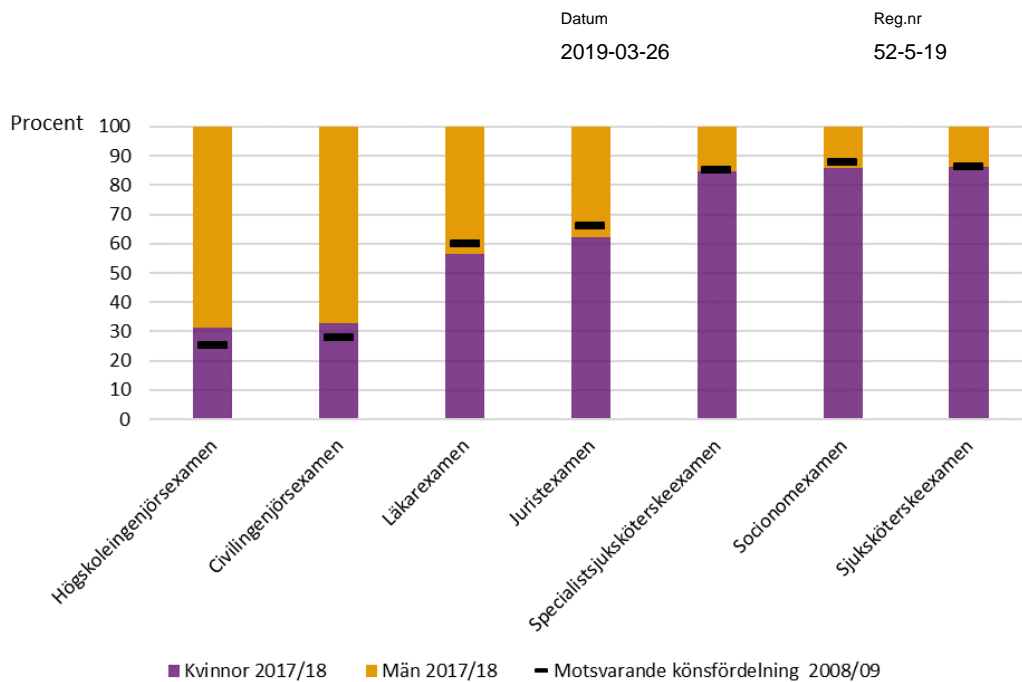
* Är förändringen på 1 procentenhet eller lägre har könsfördelningen bedömts som oförändrad.

Yrkesexamina

Det finns ett 50-tal yrkesprogram som varierar i storlek när det gäller antalet examinerade. Högst antal examinerade var det läsåret 2017/18 från sjuksköterskeprogrammet och civilingenjörsprogrammet med över 4 000 examinerade från vardera program. Antalet studenter som avlägger någon typ av lärarexamen är också högt, men dessa redovisas närmare i en separat analys om lärarutbildningen (*Ämneslärare i årskurs 7–9 och gymnasiet: Ökande behov väntas i flera undervisningsämnen*, Statistisk analys, UKÄ).

Andelen kvinnor ökade på tekniska program

För yrkesprogrammen var könsuppdelningen tydlig. En sammanfattande bild av läsåret 2017/18 var att väldigt många yrkesexamensprogram dominerades av kvinnor; de tekniska dominerades av män och en handfull program var jämställda (se figur 5 och 6).

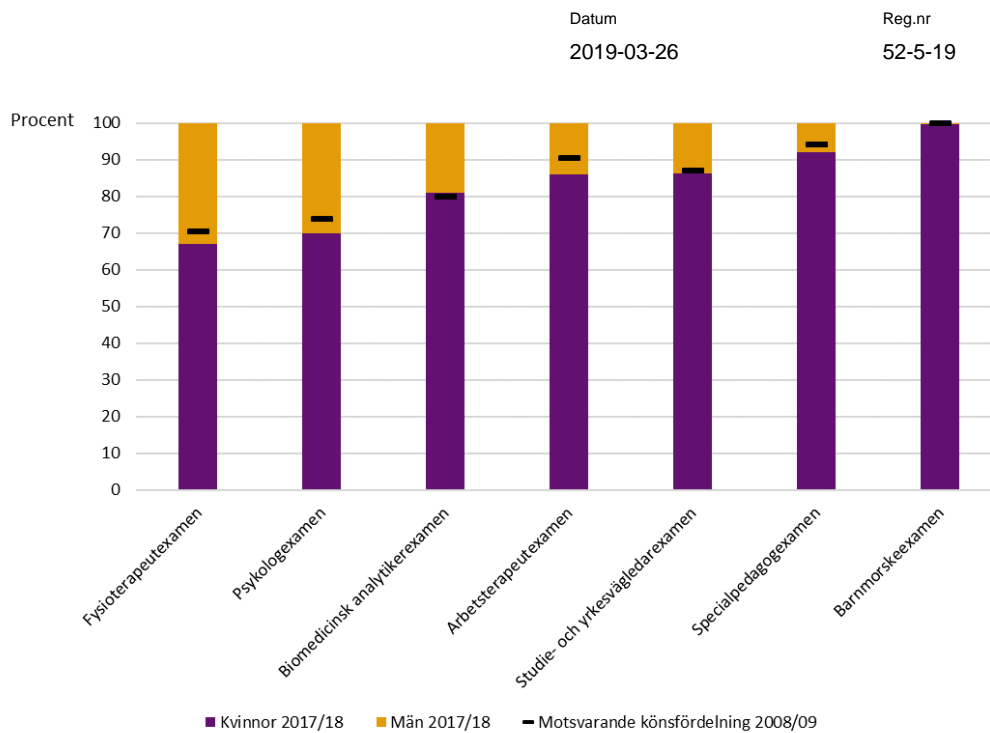

Figur 5. Könsfördelningen för examinerade från stora yrkesprogram (över 1 000 examinerade)¹ 2017/18 och motsvarande könsfördelning tio år tidigare (2008/09)

För de stora yrkesexamensprogrammen (med över 1 000 examinerade studenter) var sjuksköterskeexamen, specialistsjuksköterskeexamen och socionomexamen kvinnodominerade, där var cirka 85 procent av alla examinerade kvinnor. I jämförelse med läsåret 2008/09 var det ingen förändring i könsfördelningen för dessa examina. På det tekniska området hade däremot andelen kvinnor ökat något, på civilingenjörsprogrammet hade andelen examinerade kvinnor ökat med 5 procentenheter och på högskoleingenjörsprogrammet med 6 procentenheter.

För de mellanstora yrkesprogrammen, här definierat som de med mellan 300 och 1 000 examinerade, dominerade kvinnorna (se figur 6). Det var endast kvinnor som avlagt en barnmorskeexamen, och så såg det även ut för tio år sedan. I övrigt har det skett små förändringar under den senaste tioårsperioden. Bland de examinerade med arbetsterapeutexamen har andelen män ökat med 5 procentenheter och bland de examinerade med psykologexamen med 4 procentenheter.

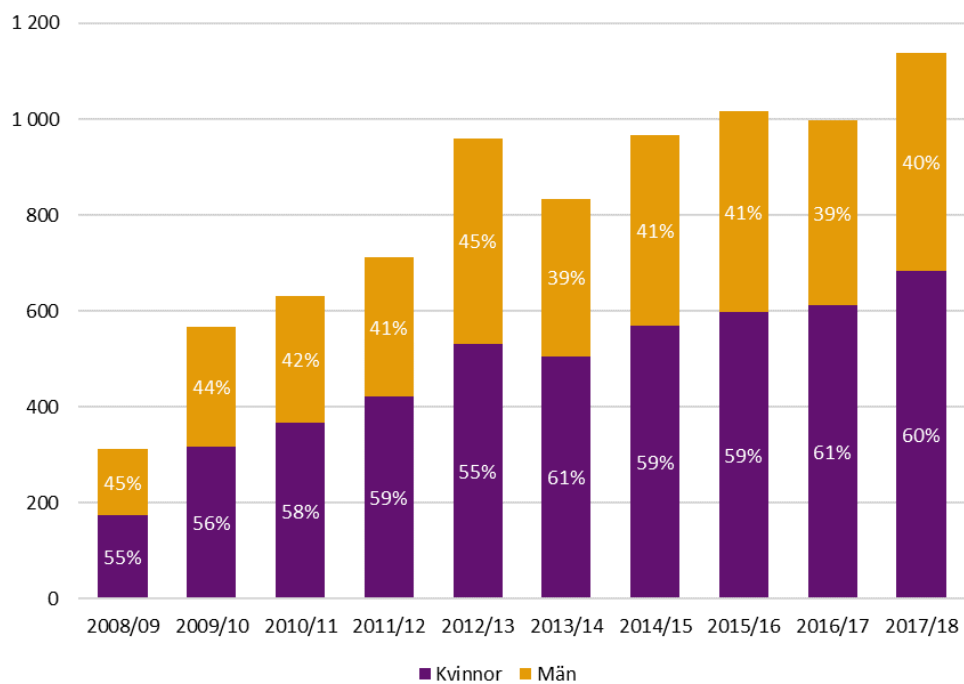
¹ Med undantag av lärarexamina som redovisas separat i analysen *Ämneslärare i årskurs 7–9 och gymnasiet: Ökande behov väntas i flera undervisningsämnen*, Statistisk analys, UKÄ.

Figur 6. Könsfördelningen för examinerade från mellanstora yrkesprogram (mellan 300 och 1 000 examinerade) 2017/18 och motsvarande könsfördelning tio år tidigare (2008/09)

Jämn könsfördelning för konstnärliga examina

Kategorin konstnärliga examina infördes 2007. De har ökat kraftigt sedan de infördes, från cirka 300 examinerade läsåret 2008/09 till 1 100 läsåret 2017/18.

Figur 7. Antalet konstnärliga examina läsåren 2008/09–2017/18

Datum
2019-03-26

Reg.nr
52-5-19

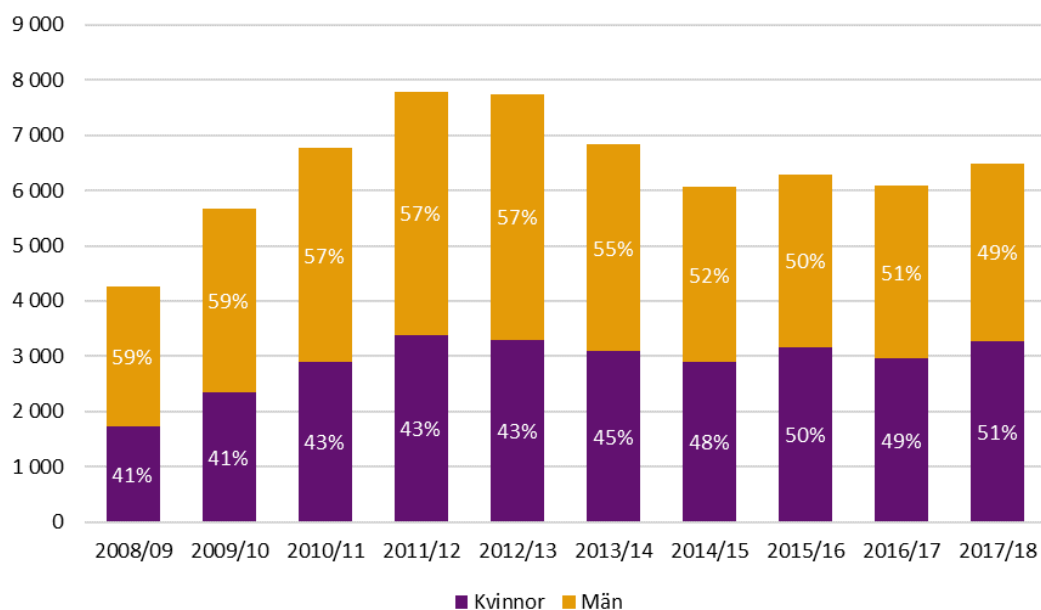
Könsfördelningen var jämn med 60 procent kvinnor och 40 procent män bland de som tog en konstnärlig examen läsåret 2017/18. Under den senaste tioårsperioden har dock könsfördelningen försämrats något, läsåret 2008/09 var det 55 procent kvinnor och 45 procent män som examinerades.

Var femte examen på avancerad nivå utfärdades till en inresande student

I populationen med examinerade ingår även så kallade inresande studenter, det vill säga studenter som antingen är utbytesstudenter eller freemover-studenter. Med freemover-studenter avses studenter från andra länder som anordnar sina studier i Sverige på egen hand. Inte alla inresande studenter tar ut en examen, en del studerar bara en del av sin utbildning i Sverige.

Läsåret 2017/18 tog 6 490 inresande studenter examen i Sverige. Det innebär att 10 procent av de examinerade studenterna var inresande studenter. Antalet inresande studenter som tog en examen ökade med 7 procent (från 6 080 till 6 490 studenter) jämfört med föregående läsår och med 52 procent jämfört med läsåret 2008/09 då 4 250 inresande studenter tog en examen. I samband med att studieavgifter infördes hösten 2011 för freemover-studenter från länder utanför EES och Schweiz minskade antalet inresande studenter kraftigt, vilket också ledde till att antalet inresande studenter som tog examen minskade några år senare. Sedan läsåret 2014/15 har dock antalet examinerade legat stabilt på omkring 6 000 examinerade, dock ökade antalet med 7 procent till läsåret 2017/18.

Könsfördelningen har varit mycket jämn bland de inresande studenter som har tagit en examen de senaste åren. Läsåret 2017/18 var 51 procent av de examinerade kvinnor och 49 procent män. Läsåret 2008/09 utgjorde kvinnorna 41 procent och männen 59 procent av de inresande studenter som tog en examen.

Figur 8. Antal inresande kvinnor och män som tog en examen i Sverige läsåren 2008/09–2017/18.

Datum
2019-03-26

Reg.nr
52-5-19

En majoritet av de inresande studenterna läsåret 2017/18 tog en generell examen (5 970) medan 360 studenter tog en yrkesexamen och 220 tog en konstnärlig examen. Det förekom även att studenter tog flera examina under året. Vanligast var att de inresande studenterna tog en examen på avancerad nivå, oavsett om de tog en generell examen, yrkesexamen eller en konstnärlig examen. Totalt tog 5 550 en examen på avancerad nivå, vilket innebär att var femte examen på avancerad nivå läsåret 2016/17 utfärdades till en inresande student. Andelen var större bland männen (26 procent) än bland kvinnorna (16 procent).